

Vragen en antwoorden

Nieuwe coronavirus SARS-CoV-2 in afvalwater in Nederland

ten behoeve van STOWA en waterbeheerders

Algemene informatie

In de Chinese miljoenenstad Wuhan is een nieuw coronavirus aangetoond als de oorzaak van koorts en luchtwegklachten, COVID-19 genoemd, onder inmiddels meer dan 80,000 mensen. Meer dan 2.700 mensen zijn overleden en meer dan 30.000 mensen zijn hersteld. In Nederland is dit SARS-CoV-2 (ook wel Wuhan virus of 2019-nCoV genoemd) tot dusverre (27feb2020) niet bij mensen aangetoond. De voornaamste manier van overdracht is via druppeltjes die in de lucht worden gebracht wanneer een geïnfecteerde persoon hoest, en wellicht ook bij niezen en praten. Recent is bekend geworden dat sommige patiënten diarree ervaren, en dat het nieuwe coronavirus in feces van sommige geïnfecteerden kan worden aangetroffen. Of SARS-CoV-2 ook via de urine wordt uitgescheiden is nog onduidelijk. Reden voor het Centrum Infectieziektebestrijding bij het RIVM om in samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie WHO en STOWA een aanvullend advies op te stellen over veilig werken met afvalwater en oppervlaktewater. Voor SARS-CoV-2 is het advies niet afwijkend van reguliere hygiënevoorschriften. Hieronder een lijst van vragen en antwoorden over het nieuwe coronavirus SARS-CoV-2 in afvalwater en oppervlaktewater in Nederland. Voor meer algemene informatie over Nederlandse situatie zie <https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19>

Kan het SARS-CoV-2 ook in afvalwater aanwezig zijn?

De voornaamste manier van overdracht is via druppeltjes die in de lucht worden gebracht wanneer een geïnfecteerde persoon hoest. Recent is bekend geworden dat enkele patiënten in het buitenland, voornamelijk onderzoeken in China, diarree ervaren. Het nieuwe coronavirus wordt in feces van sommige patiënten aangetroffen, ook zonder dat zij diarree hebben. Ook kon het virus worden aangetoond in patiënten voordat zij ziek werden. Dat betekent dat het virus zich in afvalwater kan bevinden afkomstig van geïnfecteerden, ook als deze niet ziek zijn. In Nederland is het SARS-CoV-2 tot dusverre nog niet bij mensen aangetoond. De kans dat op dit moment het virus aanwezig is in Nederlands afvalwater is daarmee zeer klein.

Hoe bescherm ik mij tegen infectie met het nieuwe coronavirus.

Bij het werken met afvalwater worden beschermingsmaatregelen geadviseerd zoals in de arbocatalogus van de waterschappen, (deel 5) omgaan met biologische agentia (https://hrm.aenowaterschappen.nl/nl/aeno_publicatie/Arbocatalogus-5-Biologische-agentia-2016), beschreven staan. Een voorstel voor aanvulling van de arbocatalogus naar aanleiding van de uitbraak van het Corona-virus is ter informatie bijgevoegd. Best practices voor de bescherming van de gezondheid van werknemers op het gebied van sanitaire voorzieningen moeten worden gevolgd, inclusief passende persoonlijke beschermingsmiddelen (beschermende buitenkleding, handschoenen, laarzen, veiligheidsbril, masker en / of gezichtsbescherming-PFF3). Bovendien moeten werknemers de handhygiëne in acht nemen, en ogen, neus en mond niet aanraken met ongewassen handen. Dit komt overeen met de algemene hygiëne adviezen hoe zich te beschermen tegen griep en verkoudheid zoals handen wassen. Instructies wanneer en hoe dit goed te doen worden gevonden op <https://www.rivm.nl/hygiene/handen-wassen>. Verspreiding van dergelijke virussen is verder te voorkomen door afstand te houden van een geïnfecteerde, hoest en nies in de binnenkant van je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes die je veilig wegdoet. Deze maatregelen zijn simpel en dienen te allen tijde te worden opgevolgd.

Wat doet het RIVM?

Het Centrum Infectieziektebestrijding bij het RIVM houdt zich momenteel op allerlei vlakken bezig met preventie en bestrijding van het SARS-CoV-2. Dit richt zich voornamelijk op het voorbereiden van de terugkeer van eventuele werkelijke geïnfecteerden/ziektegevallen naar Nederland en isolatie dan wel quarantaine. Ook wordt veel aandacht gegeven aan het vergroten van de bewustwording en toelichting. Het RIVM doet tevens

2020 27 02 12:00

5.1.2e

RIVM

onderzoek in afvalwater als onderdeel van deze integrale surveillance aanpak. Meer informatie op <https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19/vragen-antwoorden>. <https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19>

Wat doet het WHO CC for risk assessment of pathogens in food and water?

Tevens is het RIVM als collaborating centre voor de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO CC for risk assessment of pathogens in food and water) betrokken bij het opstellen van adviezen en Q&A over het SARS-CoV-2 via onveilig water, sanitatie en hygiëne. Dit sinds begin februari duidelijk is geworden dat dit nieuwe coronavirus ook in feces wordt aangetoond en dat een deel van de patiënten diarree heeft. Daarmee zouden de virussen ook in afvalwater kunnen komen. Tot dusverre is dat niet aan de orde want er zijn nog geen ziektegevallen bekend in Nederland met COVID-19. Bovendien is de voornaamste transmissieroute via druppeltjes die in de lucht worden gebracht wanneer geïnfecteerde persoon hoest, niest. Voor adviezen van het WHO CC zie <https://www.rivm.nl/en/who-collaborating-centre-risk-assessment-of-pathogens-in-food-and-water>.

MEER INFORMATIE

Algemene informatie op <https://www.rivm.nl/nieuws/actuele-informatie-over-coronavirus>

https://hrm.aenowaterschappen.nl/nl/aeno_publicatie/Arbocatalogus-5-Biologische-agentia-2016

https://www.arbocatalogus-afvalbranche.nl/sites/default/files/afvalbedrijven/u16/bocatalogus_2011-v5-wijz-huisstijl-schoon-nw.pdf

<https://www.rivm.nl/en/who-collaborating-centre-risk-assessment-of-pathogens-in-food-and-water>

<https://www.rivm.nl/hygiene/handen-wassen>

<https://www.worldometers.info/coronavirus/>

2020 27 02 12:00

5.1.2e

RIVM

